

Veselin Vukotić
www.vukotic.cg.yu

Univerzitet: važnost svojine ili kvaliteta?

Zašto se toliko potencira razlika između državnih i privatnih univerziteta i fakulteta? Zašto neki kritičari privatnih fakulteta ističu da su oni inferiorni jer je navodno dovoljno platiti školarinu i dobiti diplomu? Da li su u pravu oni koji uzvraćaju tezom da na privatnom fakultetu makar morate platiti školarinu, da biste dobili diplomu, dok na državnom nije potrebno ni toliko: diplome se štampaju besplatno? Zašto se u sve ovo uključuju mediji sa podgrijavanjem ovog nivoa diskusije? Posebno je pitanje zašto npr. privatni mediji (ako je to „razumljivo“ za državne) su tako oštro protiv privatnih fakulteta i privatne inicijative u obrazovanju? Otkud teza u nekim privatnim medijima: zašto ste osnovali privatni fakultet, kada ste imali državni univerzitet? Zašto niko od njih neće da se zapita pa zašto ste vi osnovali privatnu novinu, privatni radio ili televiziju, ako su postojali i postoje „Pobjeda“, Radio i TV Crne Gore? Zašto je osnivanje privatnih medija društveno prihvatljivo, dok je osnivanje privatnih fakulteta pod znakom pitana? Zar i privatni mediji ne utiču na način razmišljanja i informisanost građana?

Ipak, pitanje je da li ovaj nivo i pravac diskusije vodi ka poboljšanju kvaliteta obrazovanja na univerzitetima? Da li je svojina odlučujuća kada govorimo o kvalitetu? Zar nema dobrih državnih univerziteta? Zar među 25 najbolje rangiranih univerziteta u SAD nije 20 privatnih? Zar se ne treba usmjeriti na kvalitet obrazovanja? Ako država (Savjet za visoko školstvo i Ministarstvo obrazovanja) kroz legalnu proceduru daju prema **istim kriterijumima** dozvole za rad fakulteta, ako iz **legalnosti diplome** koja se izdaje u Crnoj Gori nezavisno od toga da li je sa privatnog ili državnog univerziteta, **stoji država Crna Gora**, otkud potreba za podvajanjem fakulteta prema oblicima svojine? Zar to nije uloga države: propisuje uslove iste za sve – i za privatne i za državne (kao što je sada), a tržište će pokazati kvalitet diplome? Da li bi npr. država trebala da npr. oduzme akreditaciju (privremeno ili trajno) onim fakultetima čiji studenti idu na biro za zapošljavanje i tako dugo čekaju posao? Da li bi tu trebalo da bude razlika između privatnih i državnih fakulteta?

Privatni fakulteti u Crnoj Gori su još mladi, neki čak i bez prve generacije diplomiranih studenata, ali zašto se na evidencijama Zavoda za zapošljavanje na stotine nezaposlenih svršenih studenata određenih programa studija sa državnog univerziteta? Ili, zašto se ne preispituje akreditacija onih programa koji obrazuju profile za kojima postoji realna tražnja na tržištu rada ali ih studenti ne upisuju?

Kako se primjenjuje Bolonjska deklaracija? Da li za nju postoje uslovi, od prostora, preko knjiga i profesora, do želje da se ona primjenjuje u njenoj esencijalnoj formi?

Zašto nema saradnje između privatnih i državnih fakulteta?

Zašto studenti koji upisuju programe na privatnim fakultetima ne dobijaju određenu finansijsku participaciju od države? Zar i njihovi roditelji ne uplaćuju neki novac za obrazovanje u budžet Crne Gore. Zašto moraju da plaćaju školarinu dva puta?

Da li bi ukupan sistem finansiranja visokog školstva trebalo da bude organizovan na principu da je **obrazovanje investicija**, i za pojedinca i za državu, a **ne** da je to **potrošnja i zagarantovano pravo**? Da li ima snage u državi da se napravi razlika između sistema finansiranja osnovnog i srednjeg školstva i finansiranja visokog školstva? Zar studije nisu lična investicija?

Zašto sam postavio ova pitanja, a mogao bih postaviti još mnogo? Da li je važnije raspravljati i rješavati ova pitanja koja se tiču kvaliteta znanja i diplome stečene u Crnoj Gori ili „diskusiju“ dići na nivo ideoloških pitanja i predrasuda?

Da li će neko pitati današnjeg studenta iz Crne Gore da li je završio privatni ili državni fakultet? Zar intervju nije prvi susret sa realnim tržištem? Zar se već tu ne počinje testirati kvalitet studenta, nezavisno sa kog je fakulteta?

Iz ovoga proizilazi i ključno pitanje za bilo kojeg vlasnika (privatnog i državu) kako povećati kvalitet i izdržati sve veću međunarodnu konkurenciju u oblasti univerzitetskog obrazovanja?